

De HISTORISCHE VERENIGING Oud-Beijerland

Opgericht op 30 september 1997

beschermheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

Oud-Beijerlandsche Berichten

U kunt al lid worden voor € 12,50 per jaar. U mag dan onze ledenvergaderingen en de jaarlijkse bijeenkomst bijwonen, u kunt dan ook deelnemen aan de diverse werkgroepen.

Wilt U ons alleen als donateur steunen dan kan dit vanaf € 8,50 per jaar. U ontvangt dan 4 keer per jaar onze Oud-Beijerlandsche Berichten en 1 maal per jaar nodigen wij U uit op onze jaarlijkse bijeenkomst, waar een gastpreker wordt uitgenodigd die deze avond met Historisch materiaal en/of verhalen komt opluisteren.

Het bestuur:

Voorzitter P.J. in 't Veld

Alg.adjunct A.v.d.Berg

Secretaris: A.W. de Groot

Penn.meester D.H. v.d. Linden

Lid: D.Dijkshoorn-Bison

0186-617523

0186-614240

0186-615425

0186-614932

0186-613707

Adres secretariaat :

Willem Vrijlandtstraat 75
3262 GN Oud-Beijerland

Lay-out inhoud:

Dineke Dijkshoorn

In sommige boekjes worden foto's gebruikt van **Joris Buitendijk**

(☎ 0186-617667) Onze website is: **www.hvobl.nl**

Van de bestuurstafel.

Als u deze Oud-Beijerlandsche Berichten leest, heeft ons reisje naar het Slot Zuylen reeds plaats gevonden.

Verder in dit nummer zal Dineke Dijkshoorn hier meer over vertellen.

Van de foto's en videobeelden zal een DVD worden gemaakt (€ 6,00).

Heeft u hier belangstelling voor, neem dan contact op met onze penningmeester, Dick v.d. Linden.

Op de website van Slot Zuylen kunt u een en ander nog eens nalezen.

www.slotzuylen.nl

Op 11 september is er open monumentendag en tevens de jaarmarkt in ons dorp. Ook onze vereniging staat dan weer met een promotiekraam op deze markt.

Voor deze markt zoeken we nog enkele mensen die een uurtje onze vereniging op deze markt willen promoten.

Als u zich hier voor wilt opgeven zorgen wij voor promotiemateriaal die u graag wilt uitdelen.

21 Oktober is een datum om te noteren, want dan houden wij onze jaarlijkse leden/donateuravond.

Van vele kanten is ons gevraagd voor weer een ouderwetse stampotavond.

Wij werken hieraan maar zijn nog op zoek aanvulling op dit programma, maar u hoort van ons.

Het bestuur

De familienaam Brussaard in Oud-Beijerland

door Gert Brussaard

Inleiding

Brussaard is al heel lang een bekende naam in Oud-Beijerland. Maar waar komt die naam vandaan en hoe lang bestaat deze naam eigenlijk al? Een aantal jaren genealogieonderzoek heeft daarop het antwoord geleverd, en een verhaal over het reilen en zeilen van een Brussaard-familie in de Franse tijd.

Brutsaert of Broussard

Veel mensen in de Brussaard-families menen dat 'Brussaard' is afgeleid van de Franse naam 'Broussard'. Er zijn ook commerciële certificaten verkrijgbaar met een verhaal over de naam Broussard die dat suggereren. Maar dat klopt niet; de stamvader van alle Brussaarden in Nederland is een "jongeman uit Vlaenderen" met de naam "François Maertensz Brutsaert" die hier in 1647 trouwt met Grietje Corsse. Al heel snel wordt de naam 'vernederlandst' tot Brussaert, Brussart, Brussard of Brussaard. Die laatste spelling is uiteindelijk de officiële geworden, toen in de Franse tijd, onder Napoleon, alle achternamen werden vastgelegd. De naam 'Broussard' is afgeleid van het woord 'brousse' of 'broussaille' wat struikgewas of 'bush bush' betekent. Die naam komt pas aan het eind van de negentiende eeuw voor en duidt iemand aan die uit de 'bush', dwz. de Franse koloniën komt (met name Nw. Caledonië). Je komt de naam Broussard ook in het Zuiden van de Verenigde Staten regelmatig tegen bij nakomelingen van (zwarte) immigranten uit Frankrijk en Afrika.

"Brutsaert" is een zeer oude Vlaamse familienaam. Het achtervoegsel 'aert', 'aerd', 'erd', 'aar' of 'aard' is een aanduiding van een beroep. Maar waar komt 'Bruts' dan vandaan? Het "Verklarend Woordenboek van de Familienamen in België en Noord Frankrijk" van Dr. Frans Debrabandere vermeldt dat 'bruts' waarschijnlijk afgeleid is van het Oud-Franse woord 'broca', dat 'puntig voorwerp, spijker, speld, doekspeld of haak' betekent. Het woord 'broche' is daar direct mee verwant. Het boek 'Origine des noms des familles en Belgique' van Albert Carnoy vermeldt dat de naam afkomstig is van het Oud-Vlaamse woord 'brutse' dat 'ijzeren haak' betekent en een oorlogsterm is. Deze twee bronnen zijn het dus grotendeels met elkaar eens. Een beetje

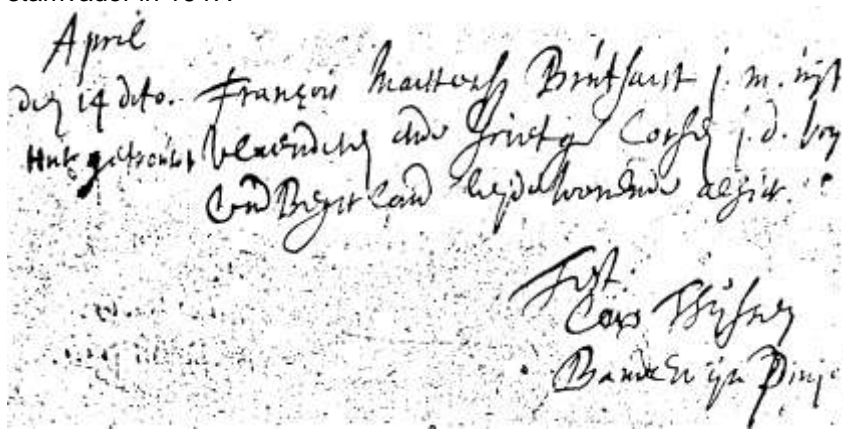
speculerend zou de betekenis dan zijn: iemand die spelden, spijkers of lansen / pieken maakt, of deze hanteert (lansier, piekenier).

Enkele van de oudste vermeldingen, alle in Vlaanderen: Giles Brocars (1275, Atrecht); Willem Brochard (1367). Een van de meest interessante vermeldingen komt uit de plaats Ieper, waar de naam van een en dezelfde man op drie manieren geschreven wordt: Gillis Broetschaert = Gillis Brochaerd (1367) = Gillis Brotsaerd (1378).

Laten we het er voorlopig maar op houden dat Brussaard zoiets als een 'Dappere Lansier' betekent, dat spreekt toch meer aan dan "speldenmaker".....

Van Brutsaert tot Brussaard

De eerste maal dat de familienaam geschreven wordt in Nederland is in het kerkelijk huwelijksregister van Oud-Beijerland bij het huwelijk van de stamvader in 1647.

April
den 14 dito. François Maertens Brutsaert j. m. uit
Hut gheschiet Vlaenderij ende Grietge Corsen j. d. by
Oud Beijerland beide wonende alhier.
Test: Cors Thijszen
Baudewijn Pinjo

De tekst luidt letterlijk:

"April - den 14 dito. Hier getrouwt / François Maertens Brutsaert j.m. uit Vlaanderen ende Grietge Corsen j.d.van Oud Beijerland beide wonende alhier / Test.: Cors Thijszen – Baudewijn Pinjo"

Een bijzonderheid is dat het gebruik van de 'lange s' achter de 't of achter de eerste 's', dat heel gebruikelijk was in de 17e eeuw, door de eeuwen heen in de familie is blijven bestaan. Mijn vader schreef het zo in zijn handtekening en ook vandaag de dag komt die gewoonte nog voor in Oud-Beijerland.

Vrij snel evolueert de spelling dan tot 'Brussaard'. De eerste maal dat de huidige spelling voorkomt is in 1707, als bij het tweede huwelijk

van Gijsbert Cornelisz. Kool vermeld wordt dat hij de weduwnaar is van "Pleuntje Fransse Brussaard".

Ook in Nederland duikt de naam Brutsaert al vóór 1647 een aantal malen op. Een van de meest saillante is de volgende. Op 19-2-1627 staat in Leiden terecht: "Pietergen Cornelisdr., geb. Den Haag, spinster, gehuwd met Abraham Brutsard" wegens heling en verduistering. De eis is 'ophanging', de uitspraak 'geseling, brandmerking en levenslange verbanning uit Holland en West-Friesland'. Vermeld wordt dat zij reeds eerder in Delft is veroordeeld. Van Abraham Brutsard ontbreekt verder ieder spoor.

De Vlaamse voorvaderen van François Maertenszoon

Alle verdere vermeldingen uit de 17e eeuw in België komen uit het uiterste zuidwesten van Vlaanderen. In deze streek woedden in de eerste helft van de 17e eeuw nog hevige gevechten tussen Spanjaarden en Fransen. Deze onlusten gingen gepaard met zware vervolging van Protestanten, die vrijwel allen vluchtten naar het rustige, inmiddels vrije, Holland. Het is zeer waarschijnlijk dat François Maertensz. Brutsaert tot deze immigranten heeft behoord.

Een stamboom van de familie Brutsaert in Vlaanderen, opgesteld in het begin van de vorige eeuw, vermeldt Martinus Brutsaert in Haringe als hun stamvader; hij leefde rond 1600. Martinus had twee zoons, Georges en Franciscus. Van Georges is de genealogie grotendeels bekend. Tot ca. 1900 wonen zijn nakomelingen vrijwel allen in West-Vlaanderen, in de streek van Haringe, Watou en Poperinge. Hij wordt beschouwd als de stamvader van de meeste, zo niet alle, Brutsaerts in Vlaanderen. Van zijn broer Franciscus Martinuszoon is alleen bekend dat hij in 1638 te Haringe trouwt met Marie Dubois; daarna ontbreekt elk spoor in Vlaanderen. Maar kijk: negen jaar later, in 1647, verschijnt in Oud-Beijerland ene François Maertenszoon Brutsaert, "jongeman uit Vlaanderen", op het toneel. Alhoewel dat nooit bewezen zal kunnen worden, lijkt mij de conclusie gewettigd dat dit zeer waarschijnlijke dezelfde persoon betreft. Vermoedelijk is Marie Dubois overleden en is François / Franciscus daarna naar Holland vertrokken. Nog een aanwijzing is dat één van de oudste dochters van François, mogelijk de tweede, Maria wordt genoemd, zowel de naam van zijn moeder als van zijn eerste vrouw.

De 'zwarigheden' van Adriaan Maartenszoon Brussaard

De spelling van de naam Brussaard is officieel vastgelegd door de kantonrechter, toen Adriaan Maartenszoon Brussaard (1771- 1854)

voor de derde maal wilde trouwen. Behalve de oplossing van de spellingkwestie geeft Adriaans levensverhaal ook een interessant kijkje in het leven in de Franse tijd in Oud-Beijerland dat ik u niet wil onthouden..

Adriaan wordt geboren op 20 november 1771 in Oud-Beijerland als zoon van een slachter en vrachtrijder. Zijn naam, Adrianus, kwam nog niet eerder voor in de familie. Vader Maarten was in 1765 getrouwd en het gezin kreeg vrijwel ieder jaar een Brussaardje erbij. Adriaan is het zesde kind... Drie van deze kinderen overlijden heel jong; dat is bepaald niet ongewoon in die tijd. In november 1772, een jaar na de geboorte van Adriaan, krijgt moeder Neeltje Stolk een tweeling, die vrijwel onmiddellijk overlijdt. Helaas bezwijkt ook de moeder in de bevalling. Maarten hertrouwt in 1774 met Trijntje Munnikenhof. Het echtpaar krijgt in de periode 1774-1787 nog acht kinderen waarvan er slechts vier een volwassen leeftijd bereiken. Het is bepaald een sterk paar: vader Maarten wordt 83 en Trijntje 89 jaar.

De drie zoons uit het eerste huwelijk, Frans, Jacob en Adriaan, zijn mannen die van alles aanpakken en in redelijke stand leven. Frans is handelaar, voerman en kroegbaas, Jacob is slachter en zelfstandig landbouwer en Adriaan is griendbaas en slachter.

Op 27 juli 1792 trouwt Adriaan met Johanna van der Schoor. Het is een gedwongen huwelijk: op 19 september in hetzelfde jaar wordt zoon Maarten geboren. Zijn in 1794 geboren zusje Jaapje is waarschijnlijk al heel vroeg overleden.

Adriaans oudste broer Frans en zijn vader Maarten moeten in 1795, als de Fransen hun intrek nemen in het dorp, regelmatig diensten doen voor het Franse leger, zoals het kopen en keuren van runderen en paarden. Aangezien de Fransen bepaald niet geliefd waren bij de Oud-Beijerlanders in het algemeen en de Brussaarden in het bijzonder, zal dit niet van harte zijn gegaan.

De Franse overheid roept steeds meer en steeds jongere jongens in dienst. In februari 1813 wordt in Oud-Beijerland een loting afgekondigd die uitloopt op een volksopstand van met stokken gewapende inwoners. Dit oproer, dat in bloed gesmoord wordt, staat dan ook bekend als 'stokjesdag'. De ergste opstandelingen worden verbannen. Onder hen is onze Adriaan Brussaard. Zijn opstandigheid is goed te verklaren: zijn zoon Maarten, inmiddels 20 jaar, stond al ingeschreven en is ook ingeloot, misschien wel op die bewuste loting. Heeft Adriaan een voorgevoel gehad? Op 4 mei van dat jaar overlijdt Maarten in het

Gasthuis van Rotterdam. De inmiddels in Gorinchem verblijvende Adriaan moet wel heel bitter zijn geweest.

Zijn vrouw Bastiaantje Groeneweg (Johanna was in 1796 overleden) heeft het dat najaar heel zwaar, zodat de burgemeester van Oud-Beijerland namens haar op 22 oktober een verzoek indient voor verlof voor Adriaan om terug te keren om voor haar en zijn vijf kinderen de kost te verdienen. Het verzoek hoeft niet meer te worden behandeld, want op 13 november van dat jaar is het dorp vrij van de Franse overheersing en dus zal Adriaan vanzelf wel teruggekeerd zijn.

Een jaar later overlijdt Bastiaantje. Adriaan blijft negen jaar ongehuwd, wat opmerkelijk is voor een man met vijf opgroeiende kinderen. Als hij dan in 1823 voor de derde maal wil trouwen, nu met Hermina van Gijn, ontmoet hij 'zwarigheden' bij de Officier van Justitie, omdat de spelling van de familienaam niet eenduidig is, n.l. zowel 'Brushart' als 'Brussart' en 'Brussaard' komen voor. Ook de naam van zijn moeder is foutief gespeld ('Stolp'.i.p.v. 'Stolk'). Hij verschijnt op 17-1-1823 met 7 (!) getuigen voor de vrederechter van Oud-Beijerland om een acte van bekendheid te laten opmaken. De getuigen verklaren eenstemmig dat ze hem, zijn vader en zijn moeder kennen, c.q. gekend hebben en dat de namen altijd als 'Brussaard', c.q. 'Stolk' gespeld zijn geweest. Vervolgens wordt een request ingediend bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Dordrecht om correctie van de betreffende doop- en overlijdensaktes te verkrijgen. Bij uitspraak op 17-2-1823 wordt dit verzoek ingewilligd en kan zijn huwelijk met Hermina van Gijn gesloten worden. Adriaan overleeft ook deze vrouw, zij overlijdt in 1843. Hijzelf overlijdt op 3 juli 1856 op 84-jarige leeftijd.

Tenslotte

De complete genealogie van het geslacht Brussaard is verschenen als boek: "Het geslacht Brussaard in Nederland", door mijzelf geschreven (282 pagina's). U kunt het inzien bij het Streekmuseum Hoeksche Waard en het Centraal Bureau voor de Genealogie in den Haag. U kunt het eventueel ook bij mij kopen (nog enkele exemplaren beschikbaar) voor de kostprijs van € 21,--

Gert Brussaard,

H. van Herenthalslaan 11
5737 ED Lieshout

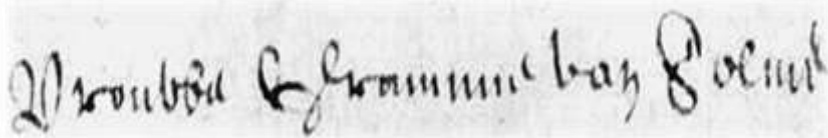
✉: gert.brussaard@radicom.nl

HET BEGIN VAN OUD-BEIJERLAND

Vervolg.

Eerst even iets rechtzetten betreffende het vorige bericht.

Er staat in de tweede alinea: Vanaf 1698 tot 1604 zijn tientallen akten...enz., dat moet natuurlijk zijn: Vanaf 1598 tot 1604..enz. Nu gaan we het hebben over de faillissementsakte zelf, opgemaakt door het Hof van Holland op 2 april 1615. De akte is in een zeer regelmatig handschrift op perkament geschreven en heeft een lengte van 50 cm. en een breedte van 62 cm. Een grote akte dus. Het lezen van de akte is even wennen want de schrijver maakt geen verschil tussen de 'n', de 'u', en de 'v'. Bovendien zet hij geen puntjes op de 'i', een 'm' kan dan ook 'ni' zijn. Een woord als 'minimaal' krijgt zo tien dezelfde streepjes na elkaar. Sabine, de dochter van Lamoraal van Egmont, getrouwd met Georg Eberhard van Solms wordt zo omschreven:

A handwritten signature in a cursive script, likely from a 17th-century Dutch document. The signature is written in dark ink on a light-colored background. The text is difficult to decipher due to the cursive style, but it appears to be a name followed by a title or surname.

Vrouwe Gravinne van Solms

Er staat: Vrouwe Gravinne van Solms. Verder komen in het stuk nogal wat notariële en juridische termen voor in een soort verbasterd Latijn. Als dan bij het lezen van zo'n woord dan een 'u' verwisseld wordt met een 'v' of een 'u', kan het door de dubbele verhaspeling zijn betekenis danig verliezen.

Daar gaan we dan:

GESIEN BIJ DEN HOVE VAN HOLLANDT DE INTENDIT, EXPLOICTEN, ACTEN ENDE ANDERE MUNIMENTEN DEN ZELVEN HOVE overgegeven bij ofte vanwegen Franchois van Casteren ende Maerten Deijm Jorisz als Curateurs gestelt ende geordonneert

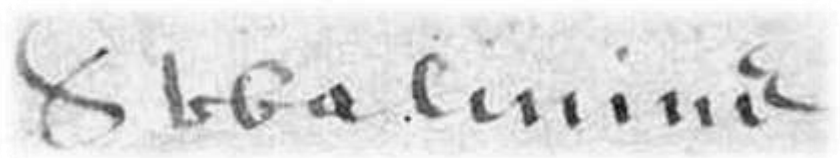
over de geldenen van Cornelis IJsbrants, eertijts secretaris van Outbeijerlandt vanwege desselffer crediteuren impetranten van willich decreet op ende jegens allen dengeenen die eenich recht, actie off toeseggen zouden willen pretenderen op ofte aen die partijen van goederen, breder hiernaer te declareren gedaechdens ende deffaillanten. Proponerende de voornoemde impetranten bij de middelen van heur voorsz. intendit dat zij inde voorsz. qualite procederende tot vercoopinge van de geabandonneerde goederen van den voornomden Cornelis IJsbrants onder andere goederen aldaer gevonden met voorweten, last ende consentie van denzelven Cornelis IJsbrants ende Bastiaentgen Bastiaensdr. zijne huisvr(ouw) ten overstaen van den Schoudt ende Gerechte van Oudtbeijerlandt voornomt op zekere conditien ende voorwaerden vercocht hadden de navolgende percelen van goederen;

Als eerst een geheel huys ende erve met schuyr, barch ende andere getimmerte ende plantagie met alles wes daerinne, op ende aen aertende nagelvast was doen den voorsz. Cornelis IJsbrants er zelfs in hadde gewoont, staende ende gelegen aen de westzijde vande Voorstrate van Outbeijerlandt voorsz. Belent ten oosten voorsz. strate, ten zuiden Aert Aerts Geelvoet ende Cornelis Arents, ten westen de Kerkstraet ende ten noorden Thonis de glaesemaeker gecoft bij hem Franchois van Casteren in zijn privenaem voor de somme van twee duijsent twee hondert ende thyen Car.(olus) gul.(dens) boven de lasten van sheeren schaftgeld opt voorsz. erve staende ende voorts met alzulcke servituten ende vrijdom als tzelve hebbende was.

Noch zekeren boomgaert gelegen in Outbeijerlant voorsz. Ten zuiden achter de erven van de Schoolstraet aldaer. Belent ten westen Pieter Willemsz., ten zuiden den Raetsheer Bouchorst, ten oosten de gemeenelants Vlyet ende ten noorden de voorsz. erven vande Schoolstraet. Gecocht bij Jacob Deijm Jorisz voor Haesgen Lambrechtsdr.(zoo hij zeyde) voor de somme van vijffhondert ende tachtich gul(den) boven de lasten van een jarelicxe rente van achthondert gul(den) capitaele, betalende acht ten hondert int jaer die zij impetranten daerop houdende waeren. Ende noch behalven den

thijns van eene stuver opte margen te betalen aen de Vrouwe Gravinne van Solms.

Ende noch een huys ende erve staende ende gelegen aen de oostzijde vande Voorstraete vanden dorpe Outbeijerlandt voorsz. belent ten noorden Herbert Jansz, aent oosten Jan Stevensz, aent zuyden Arien Ariens Pijl, ende aent westend voorsz. Voorstrate twelck den voorsz. Cornelis IJsbrants eertijts bij decrete gecocht

A handwritten signature in dark ink on a light, textured background. The signature is written in a cursive, historical script and reads "S. Swalmius".

Swalmius

ende toegekommen hadde gehadt Arien Ariensz. Pijl voornomt gecocht bij Henricus Henric Swalmius, dienaar des goddelicke woorts in Outbeijerlandt voor de somme van negenhondert vijff ende tzeventich gulden mede boven de lasten van verscheene schaftgeld vanden blanck op de roede tszrs , alles op alsulcke vordere conditien ende voorwaerden als inde coopcedule daervan zijnde begrepen ende vuytgedrukt waren in conformite vande welcke alsoo zij impetranten mede gehouden waeren de bovengeroerde percelen van goederen te leveren bij willich decreet van dezen hove soo hadden zijl.(ieden) hem geadresseert aenden zelven hove ende op heurluider te kennengeven geimpetreert mandament van willich decreet in communi forma.

Doende vuyt crachte vandyen navolgende der stijl en usantie van den hove ende despositie vant voorsz. mandamant tot dryemael toe zoo binnen der stede van Dordrecht als binnen den dorpe van Outbeijerlandt bij sondaechsche ende marcktdaegsche geboden ende zulx bij openbare edicte ter behoorlicker plaetze dachvaerden allen dengeenen die opte voorsz. partijen van goederen eenich recht, actie off toeseggen zouden willen pretenderen omme dzelve haere actie

telcken geprefigeerden dage voordien voorsz. hove te commen intenteren. Op peyne dat hij daarvan versteecken zouden wezen ende hem geïmponeert te worden een eeuwich swijgen ende silentum.

Ende hem hadden overzulcx zij imp(etrant)en vervolgene jegens allen den noncomparanten geobtimeert teerste, tweede ende derde deffanet in vougden dat hij voort prouffijit van denzelven derden deffante geadmitteert zijn geweest heur intendit over te leggen mette verifficatie daertoe diennende nu (mi?) ts(h)ij.. hen geconsenteert een ander mandament vuyt crachte vant welke alleden noncomparanten vyerdemael ex super abundanti tot zekeren tamelicken dage voor den voorsz. hove gedachvaert zijnde omme voorsz. intendit te sien verifiëren ende sententie te hooren pronunchieren met inthunatie ende echter nyemant comparerende was hen imp(etrant)en verleent vierde deffanet ende acte omme gevought te worden bij voorsz. intendit maer alsoo opte vierde ende laeste citatie diennende hen bekent gemaect hadden Jonchr. Johan van Raesfelt, heere tot Moerkercken ende derfgen(naemen) van Joris Deym Maertensz. als beschadichde borgen voor Cornelis IJsbrants vooren genoemt, mitsgaders Belitge Claesdr, wedue wijlen Pieter Sebastiaensz. Ketting mede als beschadichde borge voor denzelven Cornelis IJsbrants. Soo hadden zij imp(etrant)en jegens denzelven eysch doende geconcludeert tot interpositie van den decreete ende in cas van debate gemaect eysch van costen, waerjegens recht den voorn. heere van Moerkercken hadden doen zeggen dat hij lange voor date van de vercoopinge daerop in dezen het willich decreet versocht voorde naer voorgaende sommatie renovatie arrest sondaechse ende marcktdaegsche geboden ende andere solemniteiten in materie van decreet gerequireert bij de barnende wassen kaersse doen vercoopen hadde de twee huysen ende erven met alle tgene daer aert ende nagelvast aen was, staende en gelegen neffens den anderen aende oostzijde van de Voorstraet inden dorpe van Oudtbeijerland aencommende den voorsz. Cornelis IJsbrants die in desz bij willich decreet gepoocht worde te leveren omme daer aen te verhalen zekere merckelicke somme van penningen vuyt zaecke van coop van thienden hem competerende daarvan den rechtdach voor desz. hove oock

hadde gedient omme tzelve decreet te sien interponeren ende hoewel in premdite vandyen dvoorsz. huysen bij de voornomde impetranten nyet en hadden mogen andermael vercocht ende bij willich decreet geleverd worden als hen daerinne obsterende dvoorsz. procedueren. Soo verclaerde nochtans hij heere van Moerkercken tevreden te zijn van dezelve proceduyren te desisteren ende in de interpositie vant willich decreet te concenteren mits hem vuytte eerste coopenningen betaelt zoude worde allen de costen int obtineren van de condemnatie, executie ende gevolge vandyen tot dezen dage toe gevallen tot tauxatie ende moderatie vanden hove ende behoud en hem zijn recht van preferentie opte vordere cooppenn(ingen). nopende zijn achterwesen inde voorsz. Condemnatie begrepen sustinerende daer mede te mogen volstaen ende bij refuys vandyen concludeerde ten fyne van nyet ontfanckelick ende bij ordine dat dimp(etrant)en heuren eysch ende conclusie zoude worden ontzeijt ende aengaende dvoorn(oemde) erffgenamen van Joris Deym Maertensz ende Belitgen Claesdr mede bovengenomt deden mede zeggen dat zij consenteerden in de inpo(siti)e vanden decrete mits dat zij zouden behouden alzulck recht opte penn(ingen) geprocest ende te procederen van(den) vercochte huysinge ende boomgaert als zijluyden ter zaecke van twee distincte brieven van indemniteit voor schepenen van Outbeijerland gepasseert waren hebbende ende dat mitsdyen dimp(etrant)en zouden worden geordonneert geene penn(ingen) te distribueren, dan volgende de sententie van preferentie in dezen te pronunchieren ofte accort bij de creditien te maecken ende mede bij refuys vandyen concludeerden zij erffg(genam)en van Joris Deym Maertensz ende Belitgen Claesdr dat zij verclaert zouden worden goede opposanten onder gelijcken eysch van costen als boven ende naerdat vanwegen dimp(etrant)en dvoorsz respective presentatien geaccepteert was. Soo es bij den hove verclaert ende geordonneert dat mede acte vant gunt voorsz is gemaect ende oock gevoucht zouden worden bijt voorsz. Intendit ofte decrete omme int visiteren vandyen daerop zulck regart genomen te worden als behoren zoude, dyenvolgende hebben zij impetranten vant zelve heur intendit mette verifficatie alsvoren onder den hove gedient ende recht begeert.

T VOORSZ. HOFF met rijpe deliberatie van raede deurgesien ende overgewegen hebbende alle tgene ter materie diennende is inden name ende vanwege de hoge overicheyt ende graeffelicheyt van Holl(an)t, Zeelant ende Vriesl(an)t mits dat aen Jonchr. Johan van Raesfelt, heere tot Moerkercken vuytte eerste cooppen(ingen) betaelt zullen worden alle de costen int obtineren vande condemnatie mitsgaders executie ende gevolge vandyen opte voorsz. Twee huysen ende erven tot laste van den voorn. Cornelis IJsbrants tot dezen dage toe gevallen ter taux(ati)e ende moderatie vanden zelve hove ende behouden hem zijn recht van preferentie opte vordere cooppeningen nopende zijn achterwezen en in de voorsz. condemnatie begrepen mitsgaders dat der erffgenamen van Joris Deym Maertsensz ende Belitgen Claesdr, wedue wijle Pieter Sebastiaensz Ketting als beschadichde borgen voor den voorsz. Cornelis IJsbrants mede zullen behouden al zulck recht opte penningen geprocedeert ende te procederen van vercochte huysinge ende boomgaert als zyl(uiden) ter zake van twee distincte brieven

Twee distincte brieven

van indemniteyt voor schepenen van Oudtbeijerlandt gepasseert zijn hebbende ende dat dimp(etran)ten in dezen geene penningen zullen distribueren dan volgende de sententie van preferentie in dezen te pronunchieren off accord bij den crediteuren te maecken alleen in conformite van huere respective presentatiën ende acceptatie van de voorsz. Impetranten heeff voor tprouffijt ende vuyt machte van den deffanten bij denzelven imp(etran)ten in dezen geobtaineert den voorsz.

Gedaechdens

gedaechdens ende deffailanten ende elcx van hen versteecken ende versteect hem tzelve hoff mits dezen van alle exceptien, declinatoir, peremptoir, defentien, weeren, recht ende actie ende toezeggen die hij ende elcx van hen in dezen hadden mogen doen proponeren ende pretenderen aen off opte voorsz. partijen van goederen interponeert het decreet opte voorschreven vercopinge kerk ende marctdaegsche geboden ende andere solemniteiten in dezen gedaen ende gehouden onterft de voornomde imp(etrant)en inde voorsz. qualite vercoopere deffailanten ende allen anderen van voornomde partijen van goederen ervende, vestigende ende decreterende daer inne mits dezen de voornoemde respectie cooperen heuren erven ende nacomelingen, off actie van hen hebbende, omme dzelve respectivelick te mogen gebruycken, behouden ende besitten als heur vrij eygen goet in der manieren voorsz. ende navolgende de cooperecedulen, hiervooren gementionneert imponerende hier op den impetrant defaillanten ende allen anderen een eeuwich swijgen ende silentum.

Pieter de Huioyosa?

Gedaen inden Hage. Bij mrs. Pieter de Huioyosa?, heere van Wena president, Adriaen Imuns, Pieter Couwenburch van Beloy, Floris van Schoterbosch ende Willem van Baersdorp, Raetsluyden van Holl(an)t. Ende gepronunchieert de tweden aprillis anno XVIIIC vijftien. Toirconden tzege van Justitie hieronder aengehangen in kennisse van mij griffier:

naam onleesbaar

Op de ondervouw: Solvit bij den dourwaerder van Bory ...(ove?) trecht van deses XXVIII pnd

Piet Spanjers

Zomaar wat collegebesluiten.

29 juni 1900

- Adolf Coenradie te benoemen tot weger Fairbank en ambtenaar invordering rechten kade, straten enz. en ambtenaar plaatselijke invordering.

28 augustus 1900

- De helm die veldwachter Vinke heeft gedragen is te groot voor Louwerse. Besloten is deze te verkleinen.
De kleren van Vinke worden verkleind.
Wel krijgt Louwerse een nieuwe pet en een paar schoenen.

26 september 1900

- Blijkt dat er laken is gekocht voor twee pakken voor de politie.
Voor Louwerse wordt een nieuw pak gemaakt.

26 oktober 1900

- 23 iepen voor de Oostkade en Oost Voorstraat op te dragen aan C. Meeldijk voor Fl. 1,74 1/2 per boom.

14 december 1900

- Dat er een telegram gezonden moet worden tijdens het bezoek op 19 december van de Zuid-Afrikaanse president Kruger aan Amsterdam
“ namens de raad van de gemeente Oud-Beijerland brengen wij U H Edelgestr. Hunne eerbiedige hulde”

27 april 1901

- Stelt de burgemeester om bij de aanbesteding van de vernieuwing van de heul over de vliet tegenover de Peperstraat dat” hij het niet goedkeurt dat bij de aanbesteding van de gemeente er drinkgeld wordt gegeven. Waardoor de ambachtslieden als `t ware naar de herberg verwezen worden om daar verteringen te maken” na enige discussie wordt dienovereenkomst besloten

12 april 1902

- Om de veldwachter A.J. Wonnink een pet met twee stormbandjes en nestels te geven en L. Louwerse een lakensche pantalon, twee witte pantalons en evenals Wonnink nestels te geven.

Bedelarij in Oud-Beijerland.

Bedelarij kwam in de laatste kwart van de 19e eeuw vaak voor. Brede lagen van de bevolking leden armoede en gebrek. Daardoor werd er steeds meer gebedeld. Zo ook in Oud-Beijerland. Volgens K. Siderius in “*vervloegen dagen*” was het zo dat er wel 50 à 60 mensen per dag om een aalmoes vroegen omdat de toestand onhoudbaar was.

In 1875 werd de vereniging “*Oud-Beijerland’s armenzorg tot wering van bedelarij voor alle gezindte Oud-Beijerland*” opgericht. Met als doel particuliere armenzorg ter hand te nemen om zedenbedervende en ontierend bedelen op de publieke straat de kop in te drukken. Er werd een beroep gedaan op de burgerij om geen geld meer aan de deur te geven, maar krachtig de vereniging te steunen. Het beroep op de burgerij was niet ter vergeefs. In 1880 bracht een door de vereniging gehouden inzameling Fl. 2000,-- op totaal waren de inkomsten in dat jaar Fl. 2525,39. In 1882 werden 113 armen bedeed waarvan 58 elke week, bovendien werd er 2276 pond brood uitgereikt. In 1884 deed de bekende huisarts Hers namens de vereniging een ernstig beroep op de ingezetenen.

Wat ook populair was, de jaarlijkse nieuwjaarswensen, men ging langs de deuren om een nieuwjaarswens te doen, om op die manier geld in te zamelen voor het noodzakelijke onderhoud of extra inkomsten te krijgen.

Op 8 december 1900 maakt burgemeester A. van Lith bekend dat het verboden is om langs de deuren te gaan voor nieuwjaarswensen. Tegen overtreding werd proces-verbaal opgemaakt.

Wel wordt er toestemming gegeven aan de vereniging tot wering der bedelarij, geld in te zamelen om de armen een extra bedeling te geven. Zodoende kon de vereniging op 2 januari aan zij die het nodig hadden een bedeling doen.

Op 2 januari 1906 was dit Fl. 2,-- per persoon.

Later is dit soort bedeling overgenomen door het armbestuur en in 1912 is de vereniging opgehouden te doen bestaan.

Pieter Jan in 't Veld

Verslag van het bezoek aan Slot Zuylen.

Op zaterdag 12 juni hebben we weer met de leden van onze vereniging een uitstapje gemaakt, ditmaal naar het Slot Zuylen.

Om kwart voor 12 vertrokken we richting Utrecht en goed anderhalf uur later arriveerden we in Oud-Zuylen. Het weer was ons goedgezind, dus konden we op het terras van het Slot in het zonnetje genieten van een kop koffie of thee.

We werden allerhartelijkst ontvangen door de heer en mevr. van Tuyll van Serooskerken. In de gobelinzaal werden de 50 gasten uit Oud-Beijerland verwelkomd met een inleidende toespraak waarin de heer van Tuyll opperde dat de bewoners van een ambachtsheerlijkheid destijds zeker niet altijd met plezier hun ambachtsheer bezochten.

De ambachtsheer immers sprak recht en inde de penningen. Dat hij daarnaast in barre tijden ook bescherming en steun bood aan zijn ambachtsonderdanen zal wel, maar in de huidige crisis toch van een ander karakter. Maar hoe het ook zij, de heer van Tuyll begon te vertellen en genoot alle aandacht. Hij vertelde over het wel en wee van het Slot Zuylen en hoe het in zijn familie was terechtgekomen. Slot Zuylen is jarenlang het huis

van onze ambachtsheren geweest, om precies te zijn van 1907 tot 1951. Het Slot werd toen door de grootvader de heer van Tuyll, F.C.C. van Tuyll, geschonken aan een Stichting. Na deze inleiding werden we, verdeeld in twee groepen, door een gids rondgeleid. De gids vertelde boeiend en gaf duidelijke uitleg over bv. de boeken in de bibliotheek (en de boeken die de schrijfster Belle van Zuylen graag las), de schilderijen, de betekenis van bepaalde voorwerpen en de gobelinwand in de blauwe kamer, hetgeen eigenlijk een wandtapijt is. Kortom, teveel om op korte termijn te kunnen onthouden.

Zo werd het al gauw half 5 en konden we de tuin gaan bekijken. Ook zeer de moeite waard. In restaurant Belle, naast het kasteel, genoten we van een voortreffelijk buffet en om een uur of 7 keerden we weer huiswaarts.

Een ieder vond het een zeer geslaagde dag.

Misschien bent u er de volgende reis ook bij?

Dineke Dijkshoorn-Bison

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voorstraat 29
3202 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repelaestraat 61B
3297 BL Puffershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

funda

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

Aanwinsten:

Ontvangen in de afgelopen maanden tot mei 2010:

- CD's betreffende – 25 jaar Edel, Het Schoolloed van de Sabina van Egmontschool i.v.m.zomerfeest 2009.
- CD met transcripties van Strijense akten, Verponding 1627 en Verponding 1665 door J.P. van der Spek.
- Familieboek van de Familie Brussaard.
- 3 ingelijste pentekeningen van OBL. door Arie Besteman.
- Verder Oranjekoerier 1989, kaarten uitgegeven door winkeliersvereniging, programma WSV-OBL wandel/puzzeltocht i.v.m.450 jr op 16-05-2009, programma Koninginnedag 1960, Kornelis Schipper – levensloop van een Oud-Beijerlandse militie, toespraak opening veerdienst op Rhooon in 1992 .
- Van J(an) Buitendijk 3 foto's van de haven en het oude postkantoor.
- Van W(im) Quaak een aantal foto's over de brandweer en het afscheid van zijn vader als Commandant van de Brandweer.

De goede gevers hartelijk bedankt.